

ŠACHOVÝ TÝDENÍK

VYDÁVÁ OBČANSKÉ SDRUŽENÍ PRAŽSKÁ ŠACHOVÁ SPOLEČNOST

10. LEDNA 2007 ČÍSLO 2

RUKOPIS Z 15. STOLETÍ

PACIOLIHO ŠACHOVÁ HRA

Velmi vzácná kniha o šachu byla nedávno nalezena v Itálii. Nadace Palazzo Coronini Cronberg of Gorizia oznámila, že historik literatury Duilio Contin objevil mezi rukopisy a historickými knihami shromážděnými ve sbírkách nadačního oddělení Renesanční historie a kultury dokument datovaný koncem 15. století. Jedná se o rukopis známého a skvělého matematika Luci Pacioliho (1445 - 1517) s názvem „Šachová hra“, který je v bibliografiích často zmiňován, ale nebyl dosud nikdy nalezen. Rukopis byl samotným autorem nazván „De ludo scacchorum“ a byl věnován markýze z Mantovy Isabelle d'Este. Luca Pacioli se narodil v Borgo San Sepolcro roku 1445 a zemřel v roce 1517 v Benátkách. Za svého života byl jedním z nejbrilantnějších matematiků své doby. Vystudoval teologii a vstoupil do františkánského řádu.



pokračování na straně 2

ŠACHISTÉ NA VIDEO



Nestihli jste z nějakého důvodu zajet v roce 1972 na Island a podívat se na legendární zápas Roberta Fischera s Borisem Spasským? Neviděli jste zuřivě blicající velmistry hrající s posledními vteřinami na hodinách? Nepotkali jste Susan Polgárovou, hrající šachy v jednom z parků New Yorku? Nevadí! Člověk nemůže stihnout všechno, ale má velkého pomocníka. Na Internetu je dnes možné najít skoro všechno a přesně tyto a spousty další šachových video šotů je možné shlédnout na webu www.chessmovies.com. A nejen prohlížet. Pokud máte ve své videotěce nějaké zajímavé šachové video, je možné ho, cestou webmastera, na stránky vložit a podělit se tak

o svůj zážitek. K prohlížení je třeba si stáhnout a instalovat software, který je přímo na stránce doporučen i s příslušným odkazem.

LEDOVÉ FIGURY

Na obří šachovnici 64x64 metrů, která bude instalována na londýnském náměstí Trafalgar Square, a s figurami vytesanými z ledu se 11. ledna 2007 uskuteční zápas mezi týmy Moskvy a Londýna.



GM Anatolij Karpov



GM Nigel Short

Tým Moskvy povede exmistr světa Anatolij Karpov a londýnští budou mít v čele účastníka zápasu o titul mistra světa Nigela Shorta. V obou týmech se, společně s jejich lídry, střetnou i známé celebrity z obou zemí. Zápas bude otvírat každoroční festival Ruská zima.

MARK DVORECKIJ V KARLOVÝCH VARECH

PARADOXY OTEVÍRAJÍ MYSL

Jeden z nejlepších šachových trenérů na světě Mark Dvoreckij strávil čtyři dny od 4. do 7. ledna v Karlových Varech, kde trénoval několik českých reprezentantů. V hotelu Carlsbad Plaza měl též přednášku pro širší šachovou veřejnost, během níž ukázal několik pozoruhodných šachových

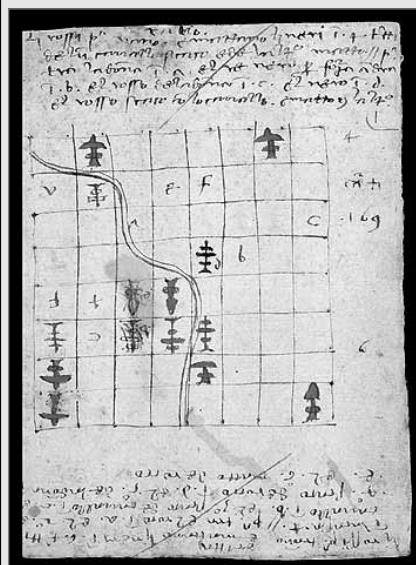
pozic. „Správný tah je nečekaný, paradoxní. Paradoxy ale otevírají naši mysl novým řešením,“ řekl Mark Dvoreckij.



pokračování na straně 5

pokračování ze strany 1

Posléze byl učitelem obchodní aritmetiky a algebry v Perugii a Římě a na dvoře milánského vládce Ludovica Mora, kde se spřátelil s Leonardem da Vincim. Jeho nově nalezený rukopis obsahuje na čtyřiceti osmi stránkách mnoho praktických příkladů ze šachové hry, včetně klíče, obsahujícího správná řešení jednotlivých úloh. Celý rukopis je výborně svázan a jednotlivé figury jsou přesně nakresleny a vybarveny. Kresby jsou natolik přesné a jemné, že objevitel rukopisu opatrně vyjádřil předpoklad, že by mohly být nakresleny rukou - Leonarda da Vinciho. Historik Contin ukázal, že rukopis byl psán v období kolem roku 1500, tedy v období, kdy Pacioli pracoval společně s velkým Leonardem.



Je rovněž známo, že v průběhu jejich společného pobytu v Miláně se oba vědci spřátelili a na svých dílech pracovali společně. Například v Leonardově rukopisu Euklidových Základů jsou patrné stopy z Pacioliho univerzitních přednášek, zatímco ruka Leonardova je evidentní v několika skicích v Pacioliho díle Divina Proportione. Zda-li je ovšem da Vinci skutečně autorem kreseb, je otázkou dalšího výzkumu.

Václav Pech

5. KOLO 1. LIGY

O víkendu proběhlo páté kolo obou našich prvních lig. Ve skupině západ nedošlo k žádnému podstatnému překvapení. Vedoucí postavení si upevnili šachisté Bohemians Praha, kteří si dojeli pro dva body do Plzně. Vršovice překvapivě poměrně výrazně porazily Pankrác a ze spodních pater tabulky se nepodařilo dostat ani Domu armády.

Ve východní skupině se důležitý zápas odehrál v Ořechově. Proti oslabené Litovli nastoupili domácí Orli

poprvé v sezóně v nejsilnější sestavě. Nakonec jim ale ani kompletní sestava k výhře nepomohla a remízy dvou týmů z čela tabulky využil brněnský Duras. Výhra ve Starém Městě jej posunula na vedoucí pozici tabulky, i když prozatím pouze proto, že mají o jeden zápas více, než v prvních pěti kolech sto procentní tým z Třince. Výrazná posila v osobě GM Petra Háby pomohla Gordicu k úspěchu v Porubě.

Výsledky 5.kola 1.ČL - západ :

TJ Slavia Hradec Králové	5,5 : 2,5	ŠK Dům armády Praha
Sokol Vršovice	6 : 2	TJ Pankrác
Bohemians Praha	5 : 3	Sokol Plzeň I. B
Holdia DP Praha	3 : 5	1. Novoborský ŠK
TJ ŠO Chrudim	6 : 2	ŠK Sokol Vyšehrad B
2222 ŠK Polabany	4 : 4	ŠK ČSOB

5.kolo: 1.ČL - východ

Lokomotiva Brno „B“	2,5 : 5,5	Mittal Ostrava „A“
ŠK Stonava „A“	4,5 : 3,5	Slavia Kroměříž „A“
Orel Ořechov	4 : 4	Tatran Litovel
ŠK Staré Město	2,5 : 5,5	ŠK Duras Brno
Slavoj Poruba	2,5 : 5,5	ŠK Gordic Jihlava
ŠK Staré Město 1923	3,5 : 4,5	TŽ Třinec „B“

Pořadí 1.ČL - západ:

1 Bohemians Praha	15
2 TJ Slavia Hradec Králové	12
3 TJ ŠO Chrudim	10
4 TJ Pankrác	10
5 Sokol Vršovice	9
6 1. Novoborský ŠK B	7
7 Sokol Plzeň I. B	6
8 ŠK ČSOB	5
9 Holdia DP Praha	5
10 2222 ŠK Polabany	5
11 ŠK Dům armády Praha	1
12 ŠK Sokol Vyšehrad B	0

Pořadí 1.ČL - východ:

1 ŠK Duras Brno	* 16
2 TŽ Třinec „B“	15
3 Tatran Litovel	11
4 ŠK Staré Město 1923	9
5 ŠK Gordic Jihlava	9
6 ŠK Stonava	7
7 Mittal Ostrava	7
8 Orel Ořechov	4
9 Slavoj Poruba	* 4
10 Lokomotiva Brno „B“	3
11 Slavia Kroměříž	2
12 ŠK Staré Město	1

* ŠK Duras Brno a Slavoj Poruba mají odehráno již 6 zápasů.

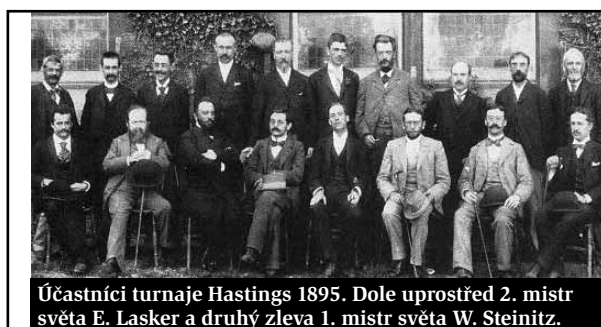
82. TURNAJ V HASTINGSU

Letošní ročník turnaje v Hastingsu, který se pyšní nejdelší historií mezi šachovými turnaji, vyhrál Merab Gagunašvili, když v play-off porazil obhájce titulu Valerije Neverova. Turnaje v Hastingsu již nebývají tak špičkově obsazené jako ten nejslavnější ročník 1895, kdy v tomto anglickém městečku předváděli své mistrovství nejlepší tehdejší šachisté světa (například Steinitz, Čigorin, Lasker, Blackburne a Tarasch). Úctyhodná je však tradice turnajů v Hastingsu, letos se hrál již po dvaosmdesáté!

Hlavního turnaje, který se hrál švýcarským

systémem na 9 kol od 28. prosince do 5. ledna, se zúčastnilo 96 šachistů. Konečné pořadí turnaje: 1. Gagunašvili, Merab - 7 b.; 2. Neverov, Valerij - 7 b.; 3. Ikonnikov, Wacheslav - 6,5 b.; 4. Gofshtein, Zvulon - 6,5; 5. Pavlovič, Milos - 6,5 b.

Více informací je na stránkách: <http://www.hastingschess.org.uk>.



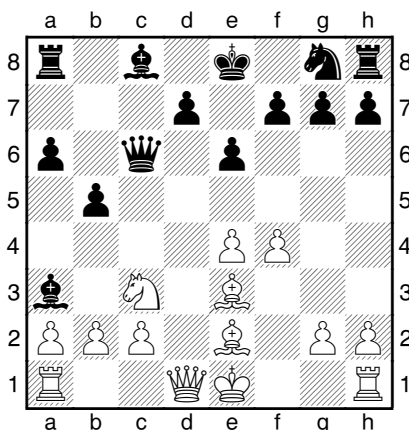
Účastníci turnaje Hastings 1895. Dole uprostřed 2. mistr světa E. Lasker a druhý zleva 1. mistr světa W. Steinitz.

RESHEVSKY!

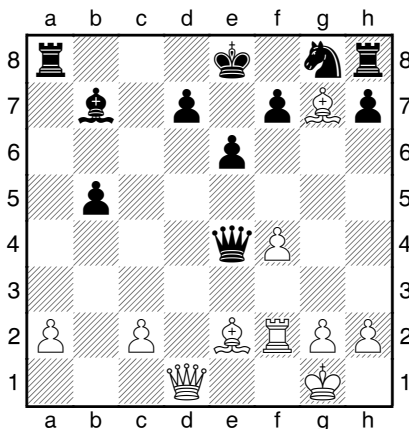
V posledním kole mezipásmového turnaje v tuniském městečku Sousse v roce 1967 jsem hrál s trojnásobným přeborníkem Sovětského Svazu Leonidem Štejnem. Tuto partii nervózně sledoval americký velmistr Samuel Reshevsky. Zajímala ho více než jeho vlastní partie s Lajosem Portischem. Nebylo divu, děly se tam strašidelné věci a pro Reshevského byla důležitá:

KAVÁLEK-ŠTEJN

1.e4 c5 2.Jf3 Jc6 3.d4 cxd4 4.Jxd4 e6 5.Jc3 Dc7 6.Se3 a6 7.f4 b5 8.Jxc6 Dxc6 9.Se2 Sa3!?



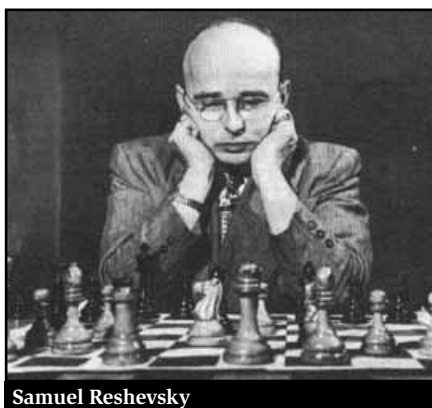
10.Sd4! Sxb2 11.Jxb5! Sxa1 12.Sxa1 axb5 13.Sxg7 Dxe4 14.0-0 Sb7 15.Vf2



a v této ostré pozici nabídl Štejn remízu, kterou jsem přijal.

„Jste džentlmen,“ oznámil mi Reshevsky. Pravděpodobně si

představoval, že Sovětský Svaz dá povel a šachisté Východní Evropy, jak se nám tehdy šmahem říkalo, se začnou kácet jako kostky domina. Remíza pomohla Reshevskému dostat se do rozehrávky se Štejnem a Vlastou Hortem o poslední místo v kandidátském cyklu. Tam všechny partie zremizoval a lepším pomocným hodnocením Sonneborn postoupil.



O pět let později jsme s Reshevským hráli mistrovství Ameriky v New Yorku. Na džentlmenství zapomněl. Potichu si přemýšlel nad svými tahy a když jsem byl na tahu já, začal zpívat. „Co mám dělat,“ ptal jsem se Arthura Bisguiera, „Reshevsky mi tam zpívá.“ Arthur mi bez mrknutí

oka hned poradil: „Tak mu taky něco zazpívej!“ Nezpíval jsem, jen jsem Reshevského požádal, zda by nemohl zpívat tišeji. „Netušil jsem, že jsem zpíval,“ omluvil se. Přestal zpívat a prohrál. Příští rok začal místo zpívání při mých tazích pískat a partii vyhrál. Když Reshevsky koncem sedmdesátých let minulého století přestal kouřit, začal žvýkat. Při tazích svých soupeřů žvýkal tak hlasitě, že se to žvýkání proměňovalo v mlaskání. Ať už vítězil, prohrával, remizoval nebo při partiích zpíval, pískal, žvýkal i mlaskal, tento vynikající světový hráč se mi vždy podepisoval na partiích „S. Reshevsky.“

Round	WHITE 127	BLACK 128	WHITE 129	BLACK 130
1	cb3	ab6		21
2	dc4	bc6		22
3	cd4	cd7		23
4	ec3	ab6		24
5	ed4	db6		25
6	ed3	ec5		26
7	ed3	dc7		27
8	des.	des.		28
9	es.	es.		29
10	es.	es.		30
11	es.	es.		31
12	es.	es.		32
13	es.	es.		33
14	es.	es.		34
15	es.	es.		35
16	es.	es.		36
17	es.	es.		37
18	es.	es.		38
19	es.	es.		39
20	es.	es.		40

ERRATA

Slavného amerického šachistu Samuela Reshevského, jehož partii s Davidem Bronštejnem jsme publikovali minulý týden, jsme přejmenovali na Reshewsky. Za chybu se omlouváme. Vznikla při korektuře jmen podle Malé encyklopedie šachu (Olympia, Praha 1989). Na naše nedopatření nás upozornil velmistr Lubomír Kaválek, který k němu připojil i svoji vzpomínku na Samuela Reshevského a jeden partiář z jejich vzájemné partie coby důkaz.

Pavel Matocha

RESHEVSKY?

V roce 1989 se s americkým velmistrem Samuelem Reshevským odehrála překvapivá metamorfóza. Dříve se v češtině psal „Reshevsky“ a najednou se objevil v Malé encyklopedii šachu jako Reshewsky. Jaký kouzelník to takhle proměnil mně není známo, ani nevím proč. Možná si myslel, že se tak má psát Američan, který se narodil v Polsku. Když však nahlédneme do polské šachové encyklopedie Litmanowicz a Gizičkiho Szachy od

A do Z Reshevsky je tam veden jako americký šachista Samuel Reshevsky. Němci ho samozřejmě píšou „Reshewsky“, aby se jeho jméno nevyslovovalo „Rešefsky“ („v“ je „fau“, „w“ je „v“). Jeho první autobiografická práce neměla název Reshewsky on Chess, jak uvádí Malá encyklopedie šachu, ale Reshevsky on Chess. Později byla tato kniha přejmenována na Reshevsky's Best Games of Chess. Kniha Samuel Reshevsky, obrovské 400-stránkové dílo, které sestavil Stephen W. Gordon, obsahuje 1768 partií amerického velmistra a ani jednou jsem v něm nenašel jiné jméno než „Reshevsky.“ Možná, že by někdo mohl tuto podivnou změnu objasnit.

Luboš Kaválek

POLGÁROVÁ A LÉKÓ KRALUJÍ

Judit Polgárová se stala nejlepší maďarskou šachistkou roku 2006, tento titul získala již po jedenácté.



GM J. Polgárová



GM P. Lékó

Mezi muži loni kraloval opět Péter Lékó, který se nejlepším šachistou Maďarska stal devětkrát. Anketu mezi jednotlivými sportovními svazy na konci loňského roku organizovala Maďarská tisková kancelář.

INDICKÝ OLYMPIONIK V PODEZŘENÍ

Indická šachová federace pokračuje v tažení proti počítačové nápovědě v šachu. Po Umakantu Sharmovi, o jehož případu jsme informovali v minulém čísle, je nyní v centru dění jiný hráč: Diwakar Prasad Singh. Třicetiletý Singh je v podezření z nápovědy zatím neznámým a nedetekovaným elektronickým prostředkem, která by pak stála za

jeho neobvykle rychlým vzestupem. Přední šachisté shledávají, že si vybojoval místo v indickém týmu na olympiádě v Turíně za podezřelých okolností a Asociace indických šachistů následně proti Singhovi podala protest k Indické šachové federaci.

Federace na základě protestu ustavila tříčlenný vyšetřovací tým v čele s vicepresidentem a její zpráva je očekávána za dva až tři týdny. „Jedná se o velice závažné obvinění a pokud bude prokázána Singhova vina, bude následovat tvrdý trest. Budeme hovořit jak se Singhem, tak i s ostatními šachisty a bude-li potřeba, budeme celou věc konzultovat i s počítačovými odborníky,“ řekl vedoucí komise Donore.

Obviněný Singh, jehož rating se zvedl od října 2004 z průměrných 2200 na současných 2523 bodů, se k věci vyjádřil následovně: „Jedná se pouze o pokus očernit mě ze strany těch, kteří mi závidí můj vzestup. Jsem připraven podstoupit jakýkoli test, kterému mě budou chtít podrobit. Pokud jím projdu, musí být celá věc skončena.“

President Asociace indických šachistů velmistr Barua tvrdí, že k obvinění jej vedly závažné důvody. „Analyzovali jsme kolem dvaceti Singhových partií a ve většině případů byly jeho tahy naprosto shodné s tahy, které navrhoval počítačový program.“ Barua se domnívá, že Singh používal nějaké zařízení, které mu umožňovalo příjem signálů zvenčí, ale nemůže říci, jaké zařízení to bylo.

No, jen aby se z počítačové nápovědy nestalo novodobé „Kladivo na čarodějnice“ a každý, kdo nad šachovnicí odvede ohromné množství práce a na jejím základě se citelně zlepšil, nebyl různými závistivci obviněn z elektronické nápovědy...

REGGIO EMILIA

Již 49. ročník šachového festivalu Reggio Emilia vyhrál moldavský velmistr Viorel Iordachescu, který

prošel celým turnajem bez podstatnějšího zaváhání a předstihl tak loňského vítěze Rusa Konstantina Landu o půl bodu. Landovi se stalo osudným zaváhání ve čtvrtém kole turnaje, když podlehl bílými nakonec předposlednímu domácímu mezinárodnímu mistrovi Mancovi. Turnaj, pořádaný od 30. prosince do 7. ledna 2007, se hrál systémem každý s každým na devět kol.

Konečné pořadí: 1. Iordachescu, Viorel (2564) - 7 b.; 2. Landa, Konstantin (2570) - 6,5 b.; 3. Khenkin, Igor (2620) - 6,5 b.; 4. Shytaj, Luca (2441) - 4,5 b.; 5. Romanishin, Oleg (2542) 4,5 b.; 6. Brunello, Sabino (2460) - 4 b.; 7. Mogranzini, Roberto (2401) - 4 b.; 8. Rombaldoni, Denis (2377) - 3 b.; 9. Manca, Federico (2425) - 2,5 b.; 10. Borgo, Giulio (2420) - 2,5 b.

RILTON CUP

Ve švédském Riltonu cupu zvítězil skvělým finišem francouzský velmistr Robert Fontaine a předstihl tak téměř po celou dobu



GM David Howell

vedoucího řeckého velmistra Vasiliose Kotroniase. Hezký výkon předvedl teprve šestnáctiletý Brit David Howell, který výkonem sedm bodů z devíti partií splnil svoji třetí velmistrovskou normu. Howell se tak stává rekordně nejmladším hráčem Spojeného království, který získal titul velmistra. Nejlepší ženou na turnaji byla domácí velmistryně Pia Cramlingová, která obsadila v silné konkurenci výborné desáté místo.

Zatímco v loňském ročníku jsme měli zastoupení díky IM Petru Veličkovi, který byl tehdy ve Stockholmu jen kousek od velmistrovské normy, letos ve švédském hlavním městě český šachista chyběl.

Konečné pořadí:

1. Fontaine, Robert (2557) - 7,5 b.;
2. Kotronias, Vassilios (2587) - 7 b.;
3. Howell, David (2501) - 7 b.;
4. Berg, Emanuel (2582) - 7 b.;
5. Furhoff, Johan (2370) - 7 b. atd.

DIAGRAM PRO VELMISTRY

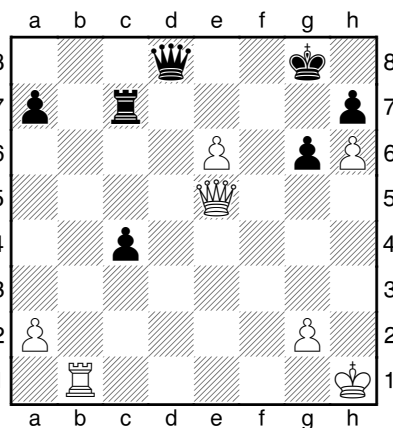
Velmistři David Navara, Viktor Láznička, Radek Kalod, Tomáš Polák, Tomáš Oral, mezinárodní mistři Pavel Šimáček a Martin Petr a mistr FIDE Jan Šuráň se zúčastnili intenzivního soustředění s Markem Dvoreckým.

Světznámý trenér, jehož žákem byl například Artur Jusupov, měl připraveno mnoho různých diagramů a fragmentů šachových partií, na kterých hráče učil, jak zlepšovat techniku i propočít variant. Některé pozice nechával hráče dohrávat ve dvojicích mezi sebou při omezeném čase, jiné proti nim hrál sám simultánně. Poté rozebírali jednotlivá nalezená řešení.

„David Navara má výbornou taktickou představivost,“ řekl Mark Dvoreckij o našem nejlepším šachistovi. David Navara, který se zúčastnil pouze jednoho tréninkového dne, si naopak pochvaloval, že v každé pozici, kterou jim Mark

Dvoreckij ukázal, našel něco velmi zajímavého. „V každé byl alespoň jeden zajímavý, krásný moment,“ uvedl velmistr Navara.

Pro poslední hodinu tréninku, které se zúčastnili již jen čtyři šachisté, měl trenér Dvoreckij připraven malý test. Každý z hráčů dostal papír s osmi vytištěnými diagramy a měl z hlavy najít správné pokračování. Na řešení měli šachisté čtyřicet minut. Překvapivě nikdo ze zúčastněných nenašel správný tah v následujícím diagramu:



Na tahu je bílý. Můžete si sami zkusit, zda během pěti minut, které

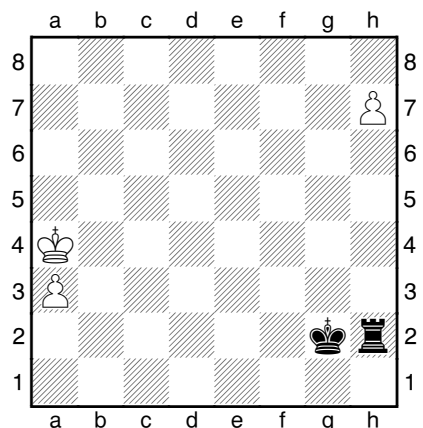
velmistr Viktor Láznička a ostatní měli průměrně na jeden diagram, tento příklad vyřešíte. Správné řešení naleznete na straně 10.

DIAGRAMY PRO KLUBOVÉ HRÁČE

V sobotu odpoledne měl Mark Dvoreckij hezkou přednášku pro klubové hráče i širší šachovou veřejnost. Do hotelu Carlsbad Plaza si ji přišly poslechnout dva tucty šachistů. „Mnoho hráčů s ratingem mistra má nastudovanou teorii zahájení až do třicátého tahu, stejně jako hráči z absolutní světové špičky, ale potom hrají střední hru a koncovku s šachovým porozuměním hráče maximálně první výkonnostní třídy,“ řekl Dvoreckij. Podobný problém podle něj měl dříve i aktuálně nejvýše postavený hráč na světovém žebříčku. Mark Dvoreckij to demonstroval na jedné deset let staré Topalovově partii, kde bulharský velmistr prokázal neznalost základů věžových koncovek. „Od té doby se ale Veselin Topalov výrazně zlepšil,“ dodal Dvoreckij.

Trenér, který žije v Rusku a nyní zvažuje, že by podstatnou část roku mohl trávit právě v České republice, ukázal posluchačům několik pozic ze střední hry a z koncovky, ve kterých se skrývaly paradoxní ideje. Šlo o situace, kdy standardně správný postup vedl do záhuby a bylo třeba přijít s něčím nezvyklým a novým.

Jedna z takových pozic je i na následujícím diagramu:



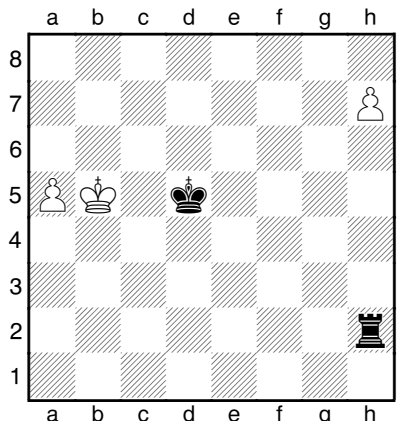
Bílý na tahu se může překvapivým tahem zachránit. „Každý silný šachista, i každý mistr světa by



Světznámý šachový trenér Mark Dvoreckij v Karlových Varech.

bez přemýšlení zahrál Kb5, a pak by začal počítat varianty," řekl Dvoreckij.

Jenže postup 1.Kb5 Kf3 2.a4 Ke4 3.a5 Kd5 bílého nezachrání. Dostane se tak do pozice, ze které už sice není cesty k remíze, ale která je přesto důležitá:



Zde bílý může hrát 4.Kb6 Kc4+, nebo třeba 4.a6 Vb2+ 5.Ka5 Kc5++ a černý vždy snadno vyhrává.



Tréninkového soustředění s Markem Dvoreckým se zúčastnili čeští reprezentanti. Na snímku vlevo velmistr Viktor Láznička dohrává jednu z tréninkových pozic s velmistrem Radkem Kalodem.

Pokud by ale byl v pozici na diagramu na tahu černý, byla by situace jiná. Ukazuje se, že jde o vzájemnou nevýhodu tahu. Bude-li na tahu černý, bílý se zachrání a partii zremizuje. Například: 4...Kd6 5.Kb6 Vxh7 6.a6 Vh1 7.Kb7=. Černý již nemá k dispozici obchvat 4...Kc4.

Jenže jak dostat černého do této nevýhody tahu? Překvapivým prvním tahem: 1.Kb4! Tímto tahem totiž bílý předává černému ono klíčové tempo a každý se sám může přesvědčit, že mu černý tuto pozornost vrátit nemůže. Po očekávaném pokračování 1...Kf3 2.a4 Ke4 3.a5 Kd5 4.Kb5= se bílý dostává do pozice, kde potřeboval být.

Pavel Matocha

AMERICKÉ FÓRUM PROTI PODVODŮM

MOBILY A NASLOUCHÁTKA BUDOU TABU

S cílem najít funkční metody obrany regulérnosti šachové hry proti počítačové nápovědě se sešly 4. prosince 2006 v New Yorku americké šachové autority, aby spojily své síly v panelové diskusi konající se pod názvem Chess Cheating Town Meeting.

Starobylé druhé patro budovy, kde sídlí Marshallův šachový klub, naplnilo více než čtyřicet lidí, mezi kterými byli například editorka magazínu Chess Life online mezinárodní mistryně Jennifer Shahadeová, vědec-

ký žurnalista a konzultant Paul Hoffman, reportér listu New York Times, který často píše o dění ve světě šedesáti čtyřech polích, Dylan Loeb McClain, člen výkonného

výboru Šachové federace Spojených států (USCF) Sam Sloan a velmistr Alex Strupinsky.

Sekci týkající se přístupu organizátorů turnajů moderoval majitel Continental Chess Assotiation, která je organizátorem série velkých turnajů pořádaných v USA (World Open, Foxwoods, Chicago Open atd.) a president USCF Bill Goichberg. Goichberg oznámil, že již v tomto ročníku, počínaje dubnovým turnajem Foxwoods, budou mít hráči v turnajovém sále zakázáno používat jakékoli typy sluchátek včetně naslouchátek a mobilních telefonů. Od tohoto pravidla může být upuštěno u hráčů s nízkým počtem bodů v turnaji. Hráč, který se odmítne podrobit namátkové kontrole na nedovolené zařízení, bude z turnaje vyloučen a nebudou mu refundovány žádné turnajové náklady. Prezident USCF ale zároveň neplánuje provádění masových kontrol. Předpokládá například, že na turnaji World Open by mohli být prověřeni dva nebo tři účastníci. Užívání iPodů v hracích sálech bude povoleno i nadále, ovšem pouze bez sluchátek. Od roku 2008 pak Goichberg

plánuje úplný zákaz donášení, byť nezapnutých, mobilních telefonů do hracího sálu. V diskusi byla zmíněna i možná slovní nápověda mezi hráči hovořícími cizím jazykem, tu ovšem moderátor nepovažuje za velký problém a nijak nehodlá omezovat hráče „povinným jazykem“ coby vstupenkou do hracího sálu.

Ve druhé sekci, kterou řídil profesionální šachista velmistr Alex Strupinsky, se diskuse soustředila zejména na sankce, které by měly být uvaleny na provinilce

usvědčené z nápovědy. Strupinsky volá po tříletém zákazu ze strany národní asociace, pokud byl hráč přistižen poprvé. Za druhé prokázané provinění pak

navrhuje doživotní zákaz účasti na všech turnajích pořádaných USCF. Zároveň v souvislosti s tím navrhl vytvoření veřejně přístupné databáze takových hráčů.

Podle Strupinského je problém počítačové nápovědy v šachu totožný s problémem používání povzbuzujících prostředků v jiných druzích sportu. „Ne kofein, ne steroidy, ale počítačové čipy!“ A jednotlivé šachové federace by měly vůči provinilcům postupovat stejně tvrdě, jako federace v ostatních druzích sportu proti sportovcům usvědčeným z použití dopingu. Zároveň byla v diskusi navržena možnost, aby bylo prohlášení obsahující zákaz nápovědy včleněno již do přihlášky za člena šachové federace.

Živá diskuse pak probíhala i v dalších sekcích, kde se například řešily právní problémy spojené s přijímáním nápovědy nebo možnosti současné techniky a jejího zneužití při šachových turnajích. Podrobný zápis ze zasedání je možno najít na internetových stránkách <http://www.seniorchess.zoomshare.com/2.html>.

Václav Pech

LÉKÓ KRÁLEM ODĚSY



Vítězem prvního ročníku Světového poháru Asociace šachových profesionálů (ACP) v rapid šachu se stal maďarský velmistr Péter Lékó, který ve finále porazil domácího Vasilije Ivančuka hrajícího na turnaji na divokou kartu pořadatelů.

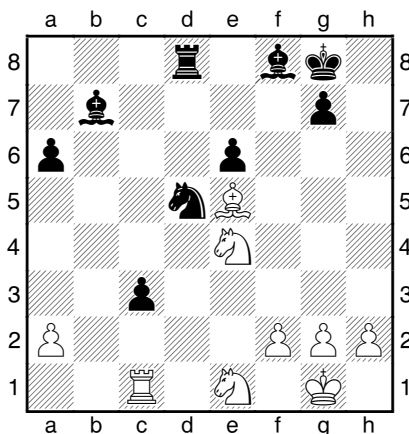
Turnaje, který byl závěrečnou etapou největšího projektu Asociace šachových profesionálů, započatého již v roce 2004, a odehrával se od 4. do 8. ledna v ukrajinské Oděse, se účastnilo šestnáct předních světových velmistrů. Čtrnáct z nich bylo nominováno ACP na základě výsledků v předchozích turnajích a další dva pak následně získali od pořadatelů divokou kartu. Hlavní sponzor turnaje, banka Pivdennyi zabezpečila hráčům cenový fond ve výši 136.000 USD.

1. kolo:

Sokolov-Lékó	0,5:1,5
Rublevskij-Naiditsch	1,5:0,5
Smirin-Širov	0,5:1,5
Gelfand-Nakamura	2:0
Harikrišna-Morozevič	2:3
Radžabov-Barejev	1,5:0,5
Bologan-Bacrot	2:3
Ivančuk-Amonatov	2:0

Ze zápasů prvního kola se nejdramatičtěji vyvíjel souboj Alexandra Morozeviče s indickým velmistrem a novopečeným členem „klubu 2700“ Pentalou Harikrišnou. Morozevič vyhrál první partii černými figurami a ve druhé partii získal bílými pozici, ve které mu zdánlivě nic nehrozilo. V pozici na následujícím diagramu má černý sice k dispozici dvojici střelců, ale jeho „c“ pěšec je zdánlivě velice slabý...

MOROZEVIČ (2741)- -HARIKRIŠNA (2700)



Černý sice nestojí o nic hůře, ale to mu kvůli prohře v první partii nestačí. V kritické situaci nachází Harikrišna velice zajímavou cestu k aktivizaci svých figur a daří se mu vnést do partie tolik potřebné komplikace:

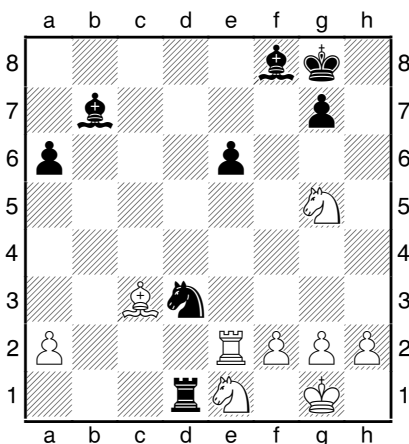
28...c2! Tento postup pěšce následně pochválil v tiskovém středisku i pozdější vítěz turnaje Maďar Lékó.

29.Vxc2 Vzít jezdcem bílý nemůže pro 29.Jxc2? Vc8 a nešikovně postavené bílé figury nemohou situaci přijatelně ustát, například po 30.Jd6 Sxd6 31.Sxd6 Jc3 32.Jd4 Vd8 33.Se5 Vxd4! 34.Kf1 Jxa2! 35.Vc7 Vb4 36.Vxg7+ Kf8+ (GM Harikrišna).

29...Jb4 30.Ve2 Vd1 Cit pro figury je u indického hráče přímo úžasný. S minimem času na hodinách a ve vypjaté situaci dovedl nádherně, během několika málo tahů, rozehrát své figury a získat silnou iniciativu.

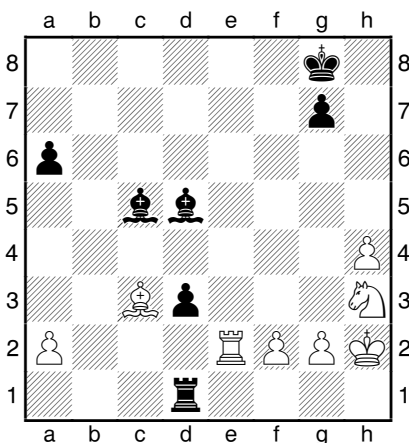
31.Sc3 Jako houževnatější možnost označil Péter Lékó pokračování 31.f3 Jd3 32.Sc3.

31...Jd3 32.Jg5?! I tady se měl Morozevič pravděpodobně „zakalit“ a zahrát pevné 32.f3 Sd5 a bílá pozice je sice hodně nepříjemná, ale není přímo vidět, jak bude černý svůj tlak zvyšovat po 33.h4.



32...Sd5! 33.h4 Nelze 33.Jxe6? pro 33...Jxe1! 34.Sxe1 Sb4+—

33...Sc5 34.Jh3 e5 35.Kh2 e4 36.Jxd3 exd3

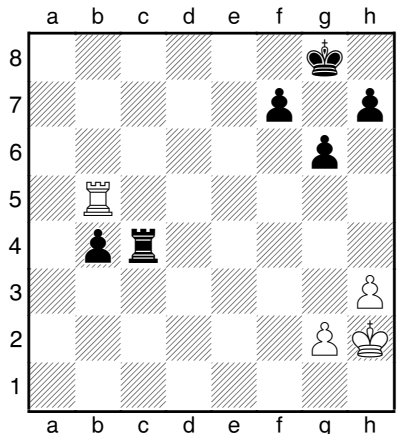


37.Vd2?— Staré pořekadlo říká: Dej si šach, třeba to bude mat. Tady se o mat zjevně nejedná, ale tah 37.Ve8+! byl asi nejlepší cestou, jak v partii pokračovat. Po 37...Kf7 38.Vd8 Sc4 (*slabší je 38...Sxa2 39.Jf4*) 39.Jf4 Sxf2 40.Sb4 může bílý černého monarchu ještě hodně nepříjemně lekat a to by nemuselo být v časové tísní zrovna příjemné.

37...Sd6+ 38.f4 Vxd2 39.Sxd2 Sxa2— A partie je rozhodnutá. Dospěla k výhře černého po:

40.Jf2 Sc4 41.Kg3 Sc7 42.Kf3 Sb6 43.Sc3 a5 44.f5 a4 45.Jd1 Sd5+ 46.Kf4 a3 47.Je3 Sb3 48.Ke4 Sc2 49.Kf3 a2 50.Jc4 Sc5 51.Sa1 Sb3 52.Jd2 Sd5+ 53.Kf4 Se7 54.Ke5 Sf7 0-1

Oba soupeři si pak vzájemně vyměnili úderý bílými figurami aby se nakonec střetli v rozhodující páté partii, ve které měl bílé figury Morozevič. Harikrišna odehrál celou partii skvěle, ruského velmistra přehrál a partie dospěla do pozice diagramu.



Černý má ve věžové koncovce o dva pěšce víc, a protože mu v partii stačila remíza, mělo by být všechno ložené. Jenže opak byl pravdou. V zuřivé blicce se Morozevičovi podařilo projít svým králem do soupeřovy pozice, a tam pak Harikrišna přehlédl... mat!

Čtvrtfinálové výsledky:

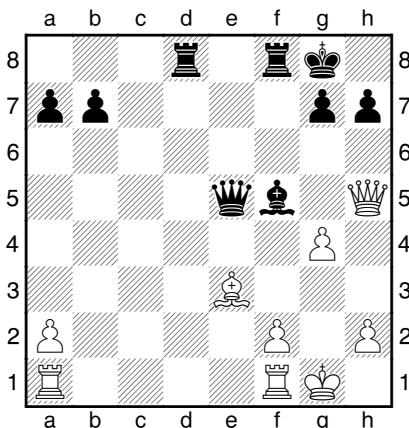
Lékó-Rublevskij	2:0
Širov-Gelfand	0,5:1,5
Morozevič-Radžabov	0,5:1,5
Bacrot-Ivančuk	0,5:1,5



GM Péter Lékó

V prvním čtvrtfinálovém zápasu nedal Lékó Rublevskému žádnou šanci. V první partii proměnil přesnou hrou výhodu prvního tahu v celý bod a ve druhé partii, kde hrál černými, byli po 21. tahu bílého diváci svědky následující pozice:

RUBLEVSKIJ (2677)- -LÉKÓ (2749)

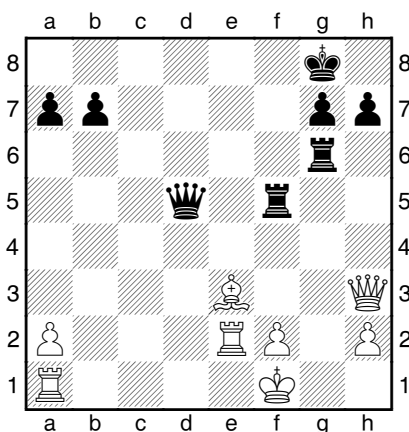


21...De4! Lékó, vědom si svého postavení v zápase volí nejpřímější cestu k remíze, která má pro něho stejnou cenu jako výhra.

22.gxf5 Nepřijetí Maďarova danajského daru prakticky nepřichází v úvahu. Po 22.h3 bílý rychle prohraje po 22...Df3! s myšlenkou Se4! **23.Kh2 Se4 24.Vg1 Vd5+ (k výhře vede i tah 24...Vd2!+ Vůbec je zajímavé, jak často se v pozicích s různobarevnými střelci objevuje po předcházející důsledné útočné strategii využívající pole barvy vlastního střelce, rozhodující „zvedák“ na polích barvy střelce soupeřova.)**

22...Vxf5 23.Dh3 Nic nemění ani **23.De2 Vd2 24.Dxd2 Dg4+ 25.Kh1 Df3+ =**

23...Vd6! Pozice bílého krále je tak kompromitována, že se bílý věčněmu šachu prostě vyhnout nemůže. **24.Vfe1 Vg6+ 25.Kf1 Dc4+ 26.Ve2 Dd5 27.Vd2 Dc4+ 28.Ve2 Dd5**



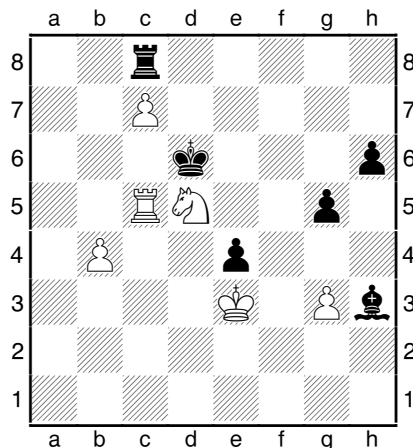
29.f4? Rublevskij se rozhodl po vzoru legendárního krále starověké Sparty Leonidase místo nabízené mírové ratolesti raději v boji

čestně zemřít vida, že záchrana či smrt rovna jest.

29...Dh1+ 30.Kf2 Dxa1 31.Dxf5 Dg1+ 32.Kf3 Dh1+ 0-1

Boris Gelfand v souboji se Širovem ukázal skvělou přípravu k partii a černými ve Slovanské získal poměrně rychle iniciativu. Alejevovi se sice podařilo vyvolat na šachovnici komplikace, ale víc mu již izraelský velmistr nedovolil. Ve druhé partii měl Širov šance na vyrovnání stavu, ale Gelfand horší pozici ustál a postoupil do čtvrtfinále proti Lékóvi.

Až neuvěřitelná chyba postihla v úvodní partii s Radžabovem Alexandra Morozeviče. Ve vyhrané pozici, pravděpodobně pod vlivem časové tísně, nastavil jednotahově věž.



V pozici na diagramu zbývalo Morozevičovi na hodinách ještě asi dvacet vteřin nehledě na časovou bonifikaci za každý zahrnutý tah. Jeho pozice je výborná, ale ne po tahu, který se k úžasu všech diváků objevil na demonstrační šachovnici. Bílý zahrál **64.b5??** a po prostém 64... Kxc5 se okamžitě vzdal. V odvěti mu již Ázerbájdžánec nedal šanci.

Posledním semifinalistou se stal Vasilij Ivančuk, který bez problémů udržel v úvodní partii černé figury a ve druhé partii pak Bacrota bílými přehrál a svoji převahu realizoval hezkým průlomem v centru.



GM Vasilij Ivančuk

Semifinále:

Ivančuk–Radžabov 2:0

Lékó–Gelfand 3:2

V prvním semifinálovém zápase se Lékó s Gelfandem rozešli v obou rapidových partiích smírně a rozhodnutí se tak přesunulo na pole bleskového šachu. V první z blíček se podařilo maďarskému velmistrovovi zdržet soupeřova krále v centru a ani jeho následná evakuace na královské křídlo již Gelfanda nezachránila. Izraelský šachista si ale vše vynahradil v odvetě a srovnal tak stav zápasu na 2:2 a rozhodnout tedy musela poslední partie, v které měl bílé Gelfand. Jeho úkolem bylo v partii zvítězit, což se mu nepodařilo, a tak do finále postoupil Lékó. Druhé semifinále pak skončilo přesvědčivou výhrou domácího šachisty.

Finále:

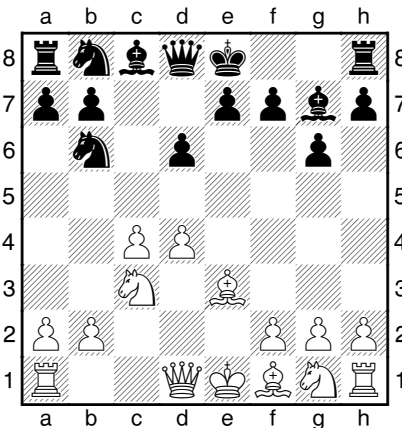
Lékó–Ivančuk 2,5:1,5

Finálové partie mezi Péterem Lékem a Vasilijem Ivančukem proběhly ve znamení klidného, pozičního souboje. Ivančuk překvapil volbou Alechinovy obrany, která mu sice přinesla remízu v první partii, ale ve čtvrté se Ukrajinci nepodařilo vyrovnat hry a ocitl se v těžké pozici, kterou se mu, přes veškerou snahu, již nepodařilo zachránit. Překvapit méně hraným a trochu podezřelým zahájením lze prostě jen jednou. Vítězem Světového poháru se tak stal velmistr Péter Lékó.

LÉKÓ (2749)- -IVANČUK (2750)

Alechinova obrana [B03]
Oděsa 2007, 4. partie finále
Komentuje Václav Pech

1.e4 Jf6 2.e5 Jd5 3.d4 d6 4.c4 Jb6
5.exd6 cxd6 6.Jc3 g6 7.Se3 Sg7



8.Vc1 Lékó si pro rozhodující partii zvolil velice nepříjemnou variantu, ve které si bílý udržuje malou výhodu díky pevnému centru a prostorové převaze. Pro černého je velice těžké najít správnou protihru a sebemenší nepřesnost by se mu mohla stát osudnou.

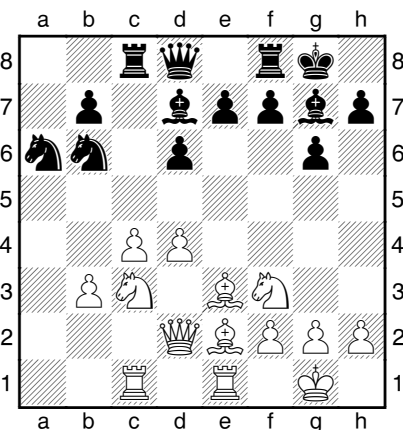
8...0-0 9.b3 a5 10.Se2 Ja6 Alternativou je Vaganjanovo pokračování 10...a4 11.Jf3 axb3 12.axb3 Sg4 13.h3 Sxf3 14.Sxf3 Jc6 15.0-0 Jd7 16.Ve1 Ve8 17.Jb5 Va2 18.Jc3 (18.Ve2!?) 18...Va3 19.Jb5 Va2 20.Jc3 1/2 Naumann, A (2518)-Vaganjan, R (2623) BRD 2003.

11.Jf3 Sd7 12.0-0 Vc8

Častěji hranou variantou je zde pokračování 12...e6 13.Dd2 Jc8 14.Sh6 (14.Sf4 Ve8 15.Vfd1 e5 16.dxe5 dxe5 17.Sg5 f6 18.Dd5+ Kh8 19.Dxd7 Dxd7 20.Vxd7 fxg5 21.Jxg5 Jc5 22.Vc7 b6 23.Jd5 h6 24.Jf7+ Kg8 25.Sg4 Va7 1-0 Desanjose Candaliya,E-Menendez Solar,J/Vigo 2003/EXT 2004) 14...Je7 15.Sxg7 Kxg7 16.Vfd1 (16.Df4 Sc6 17.Sd3 Jb4 18.Sb1 Sxf3 19.Dxf3 d5 20.Vfd1 Dd6 21.Jb5 Dd7 22.a4 Vfd8 23.Df4 Jbc6 24.c5 Ja7 25.Vd3 Jxb5 26.axb5 Dxb5 27.Vh3 Vh8 28.Vf3 De8 29.h4 h5 30.Df6+ Kg8 Boguslavsky,O-Smirnov,I (2422)/Dnepropetrovsk 2002/EXT

2003/1-0 (45); 16.a3 Jc7 17.b4 axb4 18.axb4 b6 19.Vfd1 Sa4 20.Ve1 Sc6 21.Ved1 Sb7 22.b5 Jf5 23.Je1 e5 24.Sf3 Sxf3 25.Jxf3 De7 26.dxe5 dxe5 27.Dd7 Vfe8 28.Dc6 Jd4 29.De4 Jb3 30.Vb1 Jc5 Jakymov,V (2329)-Smirnov,I (2422)/Lvov 2002/EXT 2003/0-1 (44)) 16...d5 17.Je5 Jc7 18.Sf3 Sc6 19.Jxc6 bxc6 20.Ja4 Je8 21.Jc5 Jf6 22.Df4 Db8 23.De5 Vd8 24.Jd3 Dxe5 25.Jxe5 Va7 26.cxd5 cxd5 27.Kf1 Arkhipov,S (2515)-Paronjan,A (2370)/Briansk 1995/EXT 98/0-1.

13.Dd2 a4 14.Vfe1 axb3 15.axb3

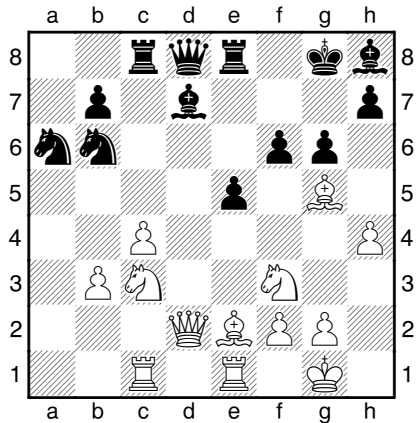


15...Ve8 Ohromná psychologická výhoda bílého v této variantě je v tom, že něco vymyslet musí černý. Bílý zpevní centrum, udělá rozumné vývinové tahy a pokud se černému nepodaří jeho centrem otřást, má naprosto volnou ruku ve volbě místa, kde přistoupit k realizaci své výhody.

16.Sh6 Sh8 17.h4 e5 Bez tohoto tahu se černý nemůže obejít. Například po 17...e6 18.Jg5 s velkou výhodou bílého (dobré a k prakticky stejným pozicím vedoucí je i 18.h5 Sc6 (jak málo prostoru černý má ukazuje varianta 18...d5 19.c5 a pro černého jezdce zůstává na celé šachovnici pouze nehezské pole a8) 19.Jg5± a černému pomalu docházejí smysluplné tahy. Ve hře je převod bílé dámy po ose Dd2-f4-h4 a zároveň například přisunutí záloh k útoku na černého krále prostřednictvím Jc3-e4).

18.dxe5 dxe5 19.Sg5 Velice dobře vypadá i 19.Je4± s vniknutím jezdce do pozice černého.

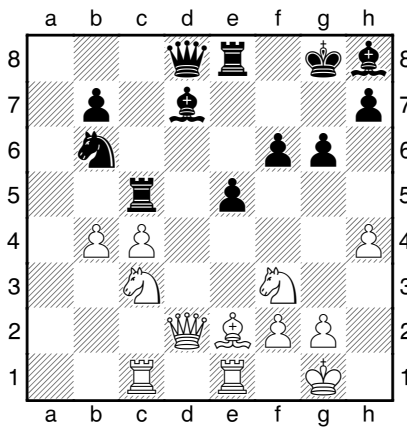
19...f6



Černé figury stojí velice špatně a je zřejmé, že Ivančuk bojuje o holý život. Zaživa pohřbený Sh8 a jediné pole (pokud pomíneme nevzhledné pole a8) nemající čer-

ný jezdec na b6 to jen podtrhují. **20.Se3 Jc5 21.Sxc5** Lékó mění jednu z mála „ublížení-schopných“ černých figur a zvyšuje tím i svoji prostorovou převahu.

21...Vxc5 22.b4



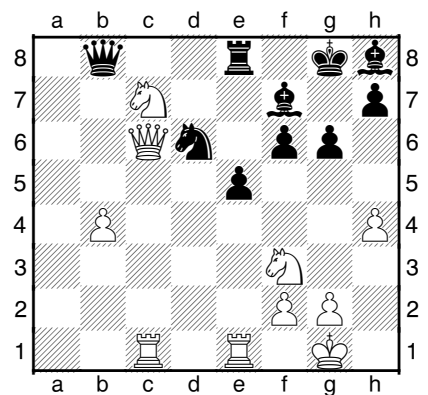
22...Vxc4 Naprostá nutnost. Ústup věže 22...Vc8 je po postupu pěšce 23.c5 Ja8 24.Je4+- naprosto beznadějný.

23.Sxc4+ Jxc4 24.Dd5+ Se6 25.Dxb7 Db8 26.Dc6 Sf7?! Možná poslední možností klást odpor byl tah 26...Dc8 ale bílý stojí například po 27.b5 stále velice dobře (dobrá je i výměna dam 27.Dxc8 Vxc8 28.Ved1 Sg7 a i tady nejsou šance černého příliš velké. Na druhé straně se jednalo o partii v bleskovém šachu, a tam se může stát leccos).

27.Jd5 Asi ještě silnější bylo pokračování 27.Je4! a trpký výběr, který má černý k dispozici, vede vždy k lehce vyhrané pozici bílého. Například 27...Dxb4 28.Jxf6+ Sxf6 29.Dxf6 Ve6 30.Dd8+ Kg7 31.Ve4+-

27...Jd6 Nepomáhá 27...Jb2 28.Ve3 Dd8 29.Jc7 Ve7 30.b5+-

28.Jc7+-



28...Vd8 29.Ved1 Dxb4 30.Ja6 Da3 31.Dc7 Vc8 32.Dxd6 Vxc1 a zde se Ivančuk vzdal a Lékó se stal vítězem Světového poháru. Celá rozhodující partie vypadá poměrně jednoznačně, až se vkrádá otázka, kde vlastně uděl Ivančuk chybu... Asi už volbou zahájení 1-0.

Václav Pech

Správné řešení úlohy Marka Dvoreckého ze strany 5:

Pro černého je smrtelný tichý a nenápadný tah dámou. 1.Df4! s nekrytelnou hrozbou 2.e7. Například 1...c3 2.e7 Vxe7 3.Vb8 +-

BRONŠTEJNOVY RYTINY 2

Dvojicí fantastických partií z „pozdního období mistra“ uzavíráme naše ohlédnutí za zesnulým velmistrem Davidem Bronštejnem. Jeho portrét a partii s Markem Tajmanovem jsme přinesli v nulovém čísle a jeho mistrovské rytiny proti Luďku Pachmanovi, Františku Zítovi a Samuelu Reshevskému v čísle 1.

K první dnešní partii se váže příběh, který vyprávěl americký velmistr Yasser Seirawan, který se poprvé setkal s Davidem Bronštejnem na otevřeném turnaji na Islandu. Tehdy neočekávaně zazvonil v Seirawanově hotelovém pokoji telefon. Volal David Bronštejn: „Yassere, mohl bys prosím přijít do mého pokoje? Rád bych ti něco ukázal.“

„Když jsem tam přišel, seděl tam již Geller, který seděl strnule s hlavou na stranu a bez hnutí zíral na šachovnici,“ vyprávěl Seirawan pro internetový server Chessbase.com. „Moje oči se tedy také svezly k šachovnici a viděl jsem tam pozici, která pravděpodobně vznikla z Najdorfovy varianty sicilské. David mi s nadšením v hlase říká: ‚Dnes odpoledne hraji s vaším krajanem Waltrem Shawnem Brownem a chtěl bych mu dát najevo velkou úctu, kterou k němu chovám, a proto budu hrát bílými Najdorfa.‘ Řekl jsem mu, že to není asi nejlepší nápad, protože právě Najdorfova sicilská je Walterovou hlavní zbraní, hraje ji odedávna a má s ní fantastické výsledky. Možná až osmdesátiprocentní úspěšnost na turnajích. ‚Ne, já cítím k Brownemu úctu, a chci tedy hrát Najdorfa a chci se dostat do právě této pozice!‘ odpověděl Bronštejn. Podíval jsem se tedy na pozici pozorněji a říkám: ‚Davide, vy jste v ní něco našel? Já vidím jen, že bílý zde má o pěšce méně.‘

„Ano!!! Podívejte se na tu pozici, miluji takové pozice! Tolik

nádherné taktiky! Ty možnosti!‘ a po celou dobu pohyboval rukama a střídavě rozevíral a zase zavíral své dlaně. Začal jsem se smát a vedle mě pořád naprosto strnule a s otevřenými ústy seděl Jefim Geller. Stále měl oči naprosto konsternovaně upřené do pozice na šachovnici. David stále pokračoval v rozhovoru, pak si řekli s Gellerem několik ruských slov a ten odešel. Vážil jsem si vždycky Gellera jako opravdu skvělého teoretika i fantastického šachisty



a už ten fakt, že sám Geller nebyl čtvrt hodiny schopen slova a pouze strnule s otevřenou pusou hleděl na Davidovu myšlenku, ukazuje sílu Bronštejnových idejí.“ Odpoledne, když bylo zahájeno kolo, věnoval Seirawan pozornost nejen svojí partii, ale zároveň se zájmem sledoval i vývoj zápasu Bronštejna s Brownem. „Browne přišel na partii pozdě, doběhl ke stolu, rychle potrásl Bronštejnovi rukou a když viděl na šachovnici tah 1.e4 okamžitě blicnul 1...c5. Bum, rána do hodin! David velice, ale velice pomalu vzal propisku, pomalu zapsal tah, provedl tah na šachovnici a opět velice pomalu a opatrně zmáčknul hodiny. Browne opět okamžitě, rychlostí hráče bleskového šachu, táhnul a zakončil jej rychlým úderem do hodin. Bronštejn opět odpovídá pomalu a pečlivě zapisuje a provádí svůj tah.“ Tímto stylem nějaký čas

partie pokračovala. Po několika minutách se na šachovnici objevila přesně ta pozice, kterou viděl Yasser společně s Gellerem ráno v Bronštejnově pokoji. Bronštejn měl spotřebováno osm minut a Browne téměř absolutní nulu. „Pak zahrál Bronštejn svůj předem připravený tah a Browne zkameněl. Plných šestnáct minut hleděl na pozici, zatímco se David spokojeně procházel po sále od stolu ke stolu a sledoval, co se děje v ostatních partiích. V dalším průběhu pak Browneho doslova smetl ze šachovnice.

Pro jasnější pochopení, Browne nebyl žádný řadový šachista! Browne byl šestinásobným přeborníkem Spojených států a v Americe vyhrával prakticky všechny silné openy. Najdorfova varianta byla Browneho doménou a co se týká teoretických i praktických znalostí, neměl v té době sobě rovného. A pak se jednou pětadesátiletý David Bronštejn probudí a řekne: ‚Mám skvělou ideu, chci ukázat svoji úctu k Brownemu a smete ho ze šachovnice jeho vlastní zbraní!‘

Václav Pech

DAVID BRONŠTEJN (2445)- -WALTER BROWNE (2560)

Najdorfova sicilská [B99]

Reykjavík 1990

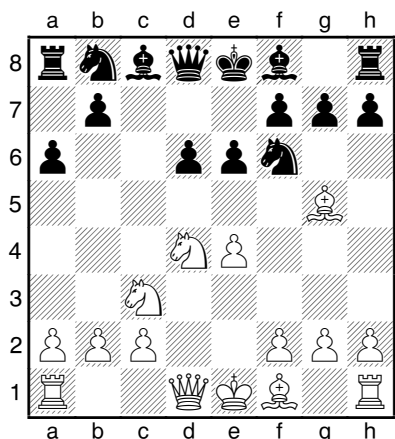
Komentuje GM David Bronštejn
[z knihy Bronštejn, Voronkov: David protiv Goliafa (Moskva, Ripol Klassik 2002) přeložil Václav Pech]

V Reykjavíku jsem se poprvé setkal s několikanásobným přeborníkem Spojených států Walterem Shawnem Brownem. Do té doby jsem o něm věděl poměrně málo. Snad jenom tolik, že je zapříisáhlým časovkářem a z lásky k bleskovému šachu dokonce začal vydávat časopis, který byl věnován



právě pouze bleskovkám. Před naší partií v Reykjavíku mi Walter neopatrně daroval nejnovější číslo svého časopisu a tam jsem našel jednu z jeho novinek. Rozhodl jsem se prověřit, jak moc dobrý je ten jeho nový tah. Jako člověk byl Walter výborný. Je škoda, že nám život už nedopřál potkat se za šachovnicí. Velice rád bych si s ním zahrál třeba zápas v bleskovkách...

1.e4 c5 2.Jf3 d6 3.d4 cxd4 4.Jxd4 Jf6 5.Jc3 a6 6.Sg5 e6

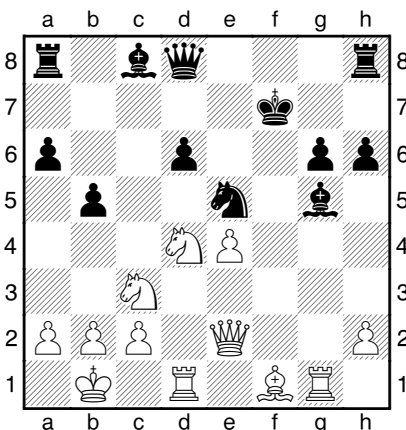


7.f4 Tento tah jsem hrál jenom velice řídce. Více se mně líbilo **7.Df3**, protože na **7.f4** má černý dobrou odpověď **7...Db6!** s dalším **Dxb2**, jak jsem často hrával již od roku 1954, takže bych mohl zpochybnit autorská práva Roberta Fischera na tento tah.

7...Se7 8.Df3 Dc7 9.0-0-0 Jbd7 10.g4 b5 11.Sxf6 Jxf6 12.g5 Jd7 13.f5 Sxg5+ 14.Kb1 Je5 15.Dh5 Dd8 16.Vg1 h6 Ve dvou posledních tazích spočívalo Browneho zesílení, které se ale nakonec ukázalo jako slabé. Myslím, že obvyklé **15...De7** je lepší. V každém případě, když se mi naskytla možnost zahrát si tuto variantu černými,

zvolil jsem právě tah dámou na e7.

17.fxe6 g6 18.exf7+ Kxf7 19.De2

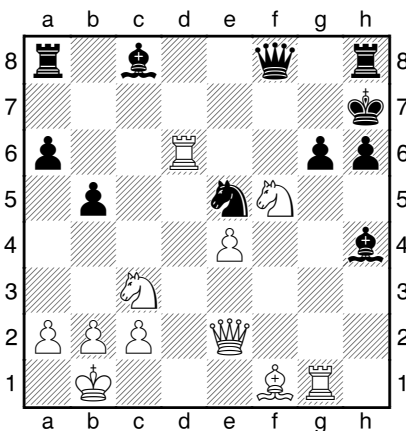


19...Kg7? Podle mě se jedná o chybu a s mým názorem pravděpodobně souhlasil i Browne. Později jsem totiž viděl jeho partii, ve které zde pokračoval **19...Vf8!**

20.h4 Sxh4 21.Jf5+ To je právě ona kritická pozice, ke které jsme oba směřovali. Když jsem ji doma analyzoval, vůbec jsem nechápal, jak chce černý po **21...Sxf5 22.exf5** svého krále bránit.

21...Kh7! Velice nápaditá myšlenka! **22.Vxd6** Po **22.Jxh4 Dxh4 23.Vxd6 Vf8!** s myšlenkou **Df2** nebo **Sg4** přejde iniciativa na stranu černého. Hrdý jezdec na **e5** kryje všechna důležitá pole, po kterých by se bílý mohl chtít do černé pozice dostat. Není divu, že se tato varianta Brownemu tak líbila!

22...Df8



23.Dh2!! Až tady se Walterovi změnil výraz v tváři: efektní tah dámou přímo pod možnou vidličku hrdého černého jezdce ukazuje, kdo je v pozici pánem.

23...Sxf5 Oku lahodící varianty vznikaly po **23...Jf3** například

24.Vdxc6! Jxh2 (24...Sxf5 25.Dc7+; 24...Jxg1 25.Vxh6+!) 25.Vg7+ Dxc6 26.Vxc7#!

24.Dxe5 De7 [24...Ve8 25.Dh2! s ideou **25...Sxe4 (25...Se6 26.Vxe6 Vxe6 27.Dxh4; 25...Se7 26.Vc6 Vc8 27.Vxa6+)** **26.Jxe4 Vxe4 27.Sd3]**

25.Dxe7+ Sxe7 Mohlo by se zdát, že po výměně dam by měl černý přežít, ale zahubí jej slabina na **g6!**

26.Vc6 Vhc8 [26...Sd7 27.Vc7 Vhd8 28.Sh3]

27.Vb6 Vxc3 To je už pouze ze žalu.

28.exf5 Ve3 29.Sd3 Sc5 30.Vbxc6 A stejně se moje věž k černému pěšci na **g6** dostala.

30...Vae8 31.a4 bxa4 32.f6 Vxd3 Nepomáhá **32...Ve1+** pro **33.Ka2! Vxg1 34.Vxg1+ Kh8 35.f7! Vd8 (35...Vf8 36.Sc4 s dalším Vg8) 36.Sc4 Sf8 37.Vg8+ Kh7 38.Sd3+**

33.Vg7+ Kh8 34.Vh1 černý se vzdal **1-0**

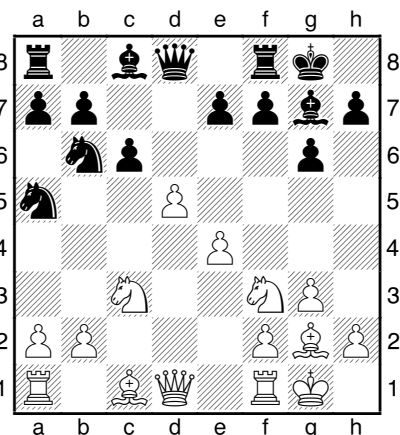
DAVID BRONŠTEJN (2455)- -SMBAT LPUTJAN (2580)

Grünfeldova indická [D76]

Ubeda 1996

Komentuje GM Lubomír Kaválek [z listu Washington Post (18. 12. 2006) přeložil Václav Pech]

1.d4 Jf6 2.c4 g6 3.Jf3 Sg7 4.g3 d5 5.cxd5 Jxd5 6.Sg2 0-0 7.0-0 Jc6 8.e4 Jb6 9.d5 Ja5 10.Jc3 c6



11.h3 Bronštejn omezuje ve vývinu černého bělopolného střelce a zároveň láká černého ke konzumaci pěšce.

11...Sxc3 Lputjan nabízeného pěšce bere a věří, že se mu podaří

pokryt oslabená černá pole kolem svého krále

12.bxc3 cxd5 13.exd5 Jxd5 Po 13...Dxd5 dává 14.Sa3 nebo i 14.De1!? bílému mnoho možností.

14.Sh6 Ve8 V případě 14...Jxc3? vyhrává 15.De1!

15.Je5! Se6 [15...Jxc3? vyvrací 16.Df3!+]

16.c4 Jb6 Trojí napadení bílého „c“ pěšce vypadá velice lákavě, ale lépe bylo opevnit pozici vlastního krále pomocí 16...Jf6.

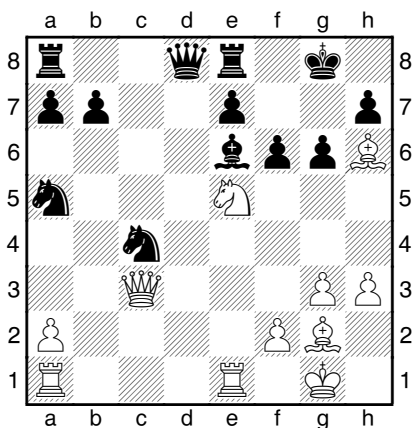
17.De1! Bronštejn již vidí svoji dámu, jak bude v budoucnu matit na g7...

17...Jbxc4?! Příliš chamtivé. Po 17...Jaxc4 18.Sxb7 Vb8 19.Sg2 (nelze ale 19.Jc6? pro 19...Dd7! 20.Jxb8 Dxb7 a černý by měl vyhrát) 19...Dd6 má černý šance na vyrovnání.

18.Dc3 Hrozí matit na g7 po 19.Jxf7!

18...f6 Lputjan hrozícímu matu brání „zkrácením“ dlouhé diagonály a doufá, že zároveň i vyžene zpět bílého jezdce.

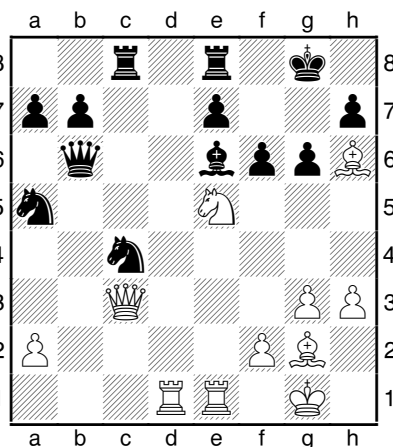
19.Vfe1! Vítězství lidského ducha! Bronštejn svým napadeným jezdce nemohla ustoupit, udržuje napětí v pozici. Téměř všechny počítačové programy zde preferují zřejmě 19.Jxc4.



19...Vc8 Nad tímto tahem ztratil Lputjan asi hodinu. Bílý jezdec na e5 je tabu: zaprvé nejde 19...fxe5? pro 20.Vxe5! a bílý vyhraje po 20...Vf8 (20...Jxe5 21.Dxe5 s dalším De5-g7 mat) 21.Vxe6! Vf7 22.Vae1

Vc8 23.Vxe7! Vxe7 24.Vxe7 Dxe7 25.Sd5+ Df7 26.Dg7#; a zadruhé po 19...Jxe5? bílý vyhrává dvojím úderem figuru 20.Vxe5! Vc8 21.De1!, protože na tah 21...fxe5? přijde opět 22.Dxe5 a bílý dá mat.

20.Vad1 Db6? Přehlíží nejlepší možnou obranu 20...Jd6! 21.Jc6 Jxc6 22.Vxe6 Je5! (nelze ovšem 22...Da5? pro 23.Sd5! Dxc3 24.Vxe7+ Jf7 25.Vxf7 a bílý vyhraje)



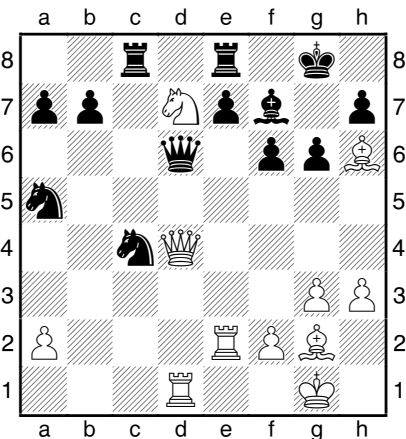
21.Jd7!! Další nečekaný čarodějův úder! Po 21.Jxg6 se černý ubrání prostřednictvím 21...Je5! 22.Da1 hxg6 23.Vxe5 Sf7!

21...Db2 Lputjan se vyhýbá léčce po 21...Sxd7 22.Vxd7 Je5? 23.Vxe7! s výhrou bílého, např. 23...Vxc3 24.Sd5+ Kh8 25.Sg7#

22.Dd3 Ještě silnější bylo 22.Df3!, například 22...Je5 23.Jxf6+! exf6 24.Dxf6 Jd3 25.Vxe6 Dxf6 26.Vxf6 a bílý by měl zvítězit, protože dvojice černých jezdců se svojí silou nemůže vyrovnat bílým střelcům. Ale to bychom přišli o velké finále!

22...Sf7 23.Ve2 Da3? Rozhodující chyba. Po 23...Db5 24.Vde1 Jc6 25.Jxf6+ exf6 26.Vxe8+ Vxe8 27.Vxe8+ Sxe8 28.Sd5+ Kh8 29.Sxc4 je bílá dvojice střelců velice nepříjemná, ale černý je stále ještě ve hře.

24.Dd4 Dd6 Po 24...Je5 25.Vxe5! fxe5 26.Dxe5 Dc3 27.Vd4 nemá černý žádnou dobrou obranu proti 28.Dg7 mat.



25.Da1! Výborný úkryt pro bílou dámu. Bílý útok může explodovat.

25...Da6 Po 25...Db4 prolomí Bronštejn obranu černého prostřednictvím 26.Vxe7! Dxe7 (nebo po 26...Vxe7 27.Jxf6+ Kh8 28.Sg7+! Kxg7 29.Je8+ Kh6 (29...Kf8 30.Dg7+ Kxe8 31.Dh8+ Sg8 32.Dxg8#) 30.Dg7+ Kh5 31.Dxh7+ Kg5 32.Dh4+ Kf5 33.Df6#) 27.Jxf6+ Kh8 28.Sg7+! pointa! 28...Kxg7 29.Jh5+! Kh6 30.Dg7+ Kxh5 (nebo 30...Kg5 31.f4+ Kf5 32.g4+ Ke6 33.f5+ gxf5 34.Jf4#) 31.g4+ Kg5 32.h4+ Kxg4 33.Vd4+ De4 34.Df6!! Vc5 35.Sf3+ Kh3 36.Sxe4 s následným matem, který na sebe nenechá dlouho čekat.

26.Vxe7! Likviduje poslední obrannou baštu královské pevnosti. Nyní již nic nebrání triumfálnímu vtrhnutí do černé pozice po diagonále a1-h8.

26...Vxe7 27.Jxf6+ Kh8 28.Jd7+ Partii mohla zkrátit matící kombinace 28.Sg7+! Kxg7 29.Je8+ Kh6 a nyní bílý matí jak po 30.Dg7+ Kg5 (tak i po 30...Kh5 31.Dxh7+ Kg5 32.Dh4+ Kf5 33.Jg7+ Ke5 34.f4#) 31.Vd5+ Sxd5 32.Dxe7+ Kh6 33.Dh4#

28...Je5 29.Jxe5 Kg8 30.Jc6! S hrozbou jak 31.Dg7 mat tak i 31.Jxe7 mat. K výhře vedlo i 30.Jxf7 Kxf7 (30...Vxf7 31.Sd5 připravuje Dg7#) 31.Dg7+ Ke6 32.Ve1+ Kf5 (32...Kd6 33.Dxe7#) 33.g4# **černý se vzdal 1-0**

Šachový týdeník

vydavatel: občanské sdružení Pražská šachová společnost, Sudoměřská 8, Praha 3 • info@praguechess.cz

šéfredaktor: Pavel Matocha (tel: 603 861 533, e-mail: pavel.matocha@euro.cz)

výkonný redaktor: Václav Pech (tel: 777 275 621, e-mail: pech@chesslady.com)

sazba a grafická úprava: Jan Reich (e-mail: dtp@reich-o-matic.net)